

ZORIANUL

SALA DE LECTURĂ

COTIDIAN INDEPENDENT AL VĂII JIULUI

ANUL II, NR. 320

MIERCURI, 6 MARTIE 1991

4 PAGINI — 3 LEI

Mîine, în ziarul nostru

LEGEA salariilor și alte legi care vă interesează

„MAI BINE ADUCEM CAII ȘI LUCRĂM CU EI!“

Despre mineri, altfel ca de obicei

Ochii Sfintei Varvara, a cărei icoană este străjuită de două lămpașe aprinse, surprind zilnic forfota din sala de apel a minei Lonca. Oameni care vin, merg la schimbat și se îndreaptă, apoi, spre rampa puțului. Puțini sînt aceia care catadicesc să arunce o privire îcoanei ce o înfățișează pe patroana minelor. Și încă și mai puțini sînt aceia care, trecînd prin fața ei, își fac cruce...

La cantină mîncarea de cartofi și bucata de carne sînt infulecate cu poftă. Coadă se formează la chiuveta din colțul sălii. Asta pentru că există un singur pahar, preluat, de fiecare, asemenea unei ștafete. În timp ce bea apă, minerul se privește în oglindă. Își vede chipul și își zice-n gînd: acum, la treabă!

Luni, mai e cum mai e. Hainele au avut timp să se usuce. În restul zilelor le îmbracă așa cum le-al lăsat cu o zi în urmă. Mi-o spune artificierul Vasile Cercel, cu care discut în vestiarul de la etajul întii. „Lipsă de becuri pînă la loc comanda. Umbli pe întuneric ca strigoii. Nu-i căldură, hainele nu se usucă. Noi zicem, da' degeaba. Treburile merg de la prost spre foarte prost. N-avem lemn. Se aduce din ăla verde, din pădure, neuscat. „Minerul Emil Bija, de la doi, ține să adauge: „Unele brigăzi nu-s ajutate deloc. Sînt brigăzi la care materialul se duce pînă la locul de muncă. Se știu ele. Altele... Asta-i de cînd e mineritul“. „Și cum îți explici dumneata treaba asta?“. „Păi cum? Pile, șmecherii. Astea bat recordu!“.

În ultima vreme, „manglitul“ de prin vestiare a luat un avînt de necrezut. Se fură de toa-

Gheorghe OLTEANU

(Continuare în pag. a 2-a)

Tableta de distonocalm

— „Cînd îți vine mintea la cap?“
— „Atunci!“

Cîntecul îl știm toți. Pe vremuri, o strofă suna (doar pe la colțuri) altfel: „Vine, vine primăvara/ Se șterne-n toată țara/ Mieii zburdă pe câmpii/ Hai să-i adunăm tovarăși activiști...“ Alte vremuri. Apuse, deși se pare că nu de tot. Și anul acesta a venit primăvara. Rămîne de văzut:

- Cînd vine Constituția țării?
- Cînd vin toate legile de care avem nevoie ca de apă, de aer și de istorie?
- Cînd vin rezultatele reformei economice?
- Cînd vine carne, cînd vine

lapte, cînd vine unt, cînd vine salamul de Sibiu, cînd vine brînza (dar cașcavalul?), cînd vin bomboanele pentru copii noștri (dar ciocolata?), cînd vin ceapa, cartofii, morcovii, fasolea, pentru stomacul omului cu salariu de 3000 de lei (nu de dolari) pe lună?

- Cînd vine boala să dea în bișnițari?
- Cînd vin țigările noastre autohtone?
- Cînd vin hirtia igienică, chiloții pentru dame și pentru bărbați, crățiți, oale, țigăi, pahare, linguri, furculițe, televi-

zoare, frigidere, călcătoare (călca-le-ar!), baterii, nasturi, apă, caiete pentru copii, scobitori? Cînd vin toate astea, de la scobitoare și pînă la bomba atomică (ptiu, drace!)? Parafrazăm poetul: „Degeaba vine primăvara/ Alina iarnă e în noi!“. Ține primăvara loc de toate? Sper că, după toate aceste întrebări, să nu mă întreb pe mine cineva: „Cînd îți vine mintea la cap?“. Nu m-aș mira. Am să-i răspund sec: „Atunci!“.

Mircea BUJORESCU

În pagina a 2-a

Sport

DIVIZIUNEA SOCIALĂ A MUNCII

— Iar din partea mea primiți acest simpatic mărfisor!
Vali LOCOTA

Maxima ZILEI

Despre minciună

Cine-i slab de înger... și cine trăiește din vîlaga altuia — acela are nevoie de minciună... Dar cine-i stăpîn pe sine... cine nu depinde de nimeni și nu mînuiește din truda altuia — la ce l-ar folosi minciuna?

MAXIM GORKI

VIATA PARTIDELOR POLITICE

AZI FORUMUL DEMOCRATIC GERMAN DIN ROMÂNIA

Ca să trăim ca în Germania, să muncim ca germanii

Interviu cu dl. IOSIF TELLMANN, artist plastic, președintele de onoare al Filialei Valea Jiului a F.D.G.R.

— Stimate dl. Iosif Tellmann, a trecut peste un an de la constituirea Filialei Valea Jiului a Forumului Democrat German din România. Privind retrospectiv, care ar fi bilanțul acestei perioade, în ce măsură v-ați atins obiectivele propuse?

— Dacă în ianuarie 1990, FDGR a numărat în Valea Jiului doar 80 de membri, în prezent avem peste 700. Dar fiind întinderea municipiului și pentru a facilita întotdeauna membrilor filialei, ne-am constituit în două centre: Petroșani — Petrița, respectiv Lupeni — Vulcan — Urziceni, fiecare centru avînd conducere și

sediu, iar întreaga filială avînd sediul și o conducere comună. Cu bilanțul, după un an de activitate, ne declarăm mulțumiți, mai ales în ceea ce privește păstrarea și cultivarea limbii și culturii germane, a tradițiilor spirituale ale sașilor și svabilor care s-au colonizat în Transilvania cu multe secole în urmă — acesta fiind principalul nostru obiectiv și domeniu de activitate.

Realizările constau în deschiderea și fiintarea a două grădinițe în limba germană, la Petroșani și Lupeni. Totodată, am inițiat cursuri de învățare a limbii germane — la Petroșani, Vulcan și Lupeni, de care pot be-

neficia și cetățeni de alte naționalități. Totodată, la Petroșani și Lupeni funcționează bibliotecă cu cărți de limbă germană care s-au îmbogățit în ultimul timp cu lucrări valoroase din domeniul tehnicii miniere. Cei interesați pot obține informații în acest sens la sediul din Petroșani.

Un domeniu specific al activității noastre privește religia. Se știe că etnicii germani sînt jumătate evanghelici și alți jumătate romano-catolici. Cele două

biserici au avut un rol hotărîtor în menținerea, timp de opt secole, și statornicirea comunităților germane pe aceste meleaguri. Nu putem neglija acest aspect. Dar, tot datorită celor două confesiuni, populația germană a fost ruptă în două. Or, tocmai de aceea, FDGR și-a fixat ca o datorie dificilă, dar frumoasă, eliminarea acestui separatism și unirea tuturor nemților rămași în țară, indiferent de religie. Iată de ce, nu facem nici o distincție între etnicii germani, acordîndu-le aceeași atenție și ajutoa-

re. În ceea ce privește ajutoarele, li avem în atenție mai ales pe cei care au realment nevoie de ele. Ne străduim, în această privință, să avem o evidență riguroasă și să venim în sprijinul bolnavilor, al persoanelor în vîrstă și al celor cu venituri reduse. În perspectivă, ne-am gîndit și la amenajarea, cu sprijinul primăriilor, a unor pensuni — după modelul celor din Germania — pentru a crea condiții și un cadru de existență civilizată celor aflați în amurgul vieții.

Ioan DUBIC

(Continuare în pag. a 3-a)

Sport SPORT Sport SPORT

„ADEVARUL“ IN A

1. F.C. U. Craiova	+8
2. Steaua	+7
3. Dinamo	+6
4. F.C. Polj Timișoara	+3
5. F.C. Farul	+3
6. F.C. Inter	+1
7. Gloria Bistrița	+1
8. F.C.M. Brașov	+1
9. Petrolul	+1
10. Corvinul	0
11. Rapid	-1
12. F.C. Argeș	-1
13. F.C.M. Progr. Brăila	-2
14. F.C. Bacău	-3
15. Sportul Stud.	-3
16. Jiul	-6
17. F.C. Bihor	-6
18. „U“ Cluj	-9

„Cupa României“ la fotbal

Luni la sediul FRF s-au tras la sorti sferturile de finală ale Cupei României, care se vor desfășura, în această fază, sistem tur-retur, înscriindu-ne astfel în contextul european al organizării acestei competiții. Iată tabloul complet al primului tur: Steaua București — Unirea Alba Iulia (B), Dinamo București — Universitatea Craiova, FC Argeș — FC

Bacău, Farul Constanța — Inter Sibiu. Primele meciuri se vor disputa în ziua de 13 martie, pe terenurile primelor echipe, iar returul este programat la 1 mai, pe stadioanele adversarilor. O adevărată finală Dinamo — U. Craiova, care va elimina pe una din cursa pentru cucerirea invidiatului trofeu. Amândouă rămân însă angrenate în lupta pen-

tru titlu. Revelația primei etape, Farul, va avea în față o altă pretendentă la o cupă europeană. Dacă Steaua are un meci oarecum mai lejer, Unirea Alba Iulia are posibilitatea să-și măsoare forțele cu divizia A. F.C. Argeș — F.C. Bacău, o partidă în care argeșenii au asupra adversarilor un atu. Echipa lui Dobrin are mai multe prezențe în cupele europene.

Schi alpin

„Memorialul Stoica“. Duminică, 3 martie, la cabana Pasul Vilcan s-a desfășurat memorialul de schi, dotat cu „Cupa Stoica“. Au participat 50 de concurenți, primele locuri fiind ocupate, în ordinea

categorieilor, de Ionica Rotundu (cat. pină la 10 ani), Emilia Avram (15—20 ani), Rodica Flaidăr (peste 30 ani); la băieți: Boțoi Brian, Gheorghe Boța, Adrian Flaider și Mircea Ineze. (Gh. O.)

POPICE

Minerul Vulcan învețe să deplaseze

Vineri, 1 martie 1991, arena de popice din Petrila a găzduit întâlnirea oficială de popice din cadrul diviziei A dintre echipa metalurgistilor din Hunedoara și cea a minerilor din Vulcan, conținând pentru etapa a doua din retur.

Intrecerea a pus în evidență un deosebit interes în rândul iubitorilor acestui sport din localitate și din municipiu pentru că în această confruntare evoluau jucătorii a două echipe ale județului, participante în divizia națională A, Metalul Hunedoara și Minerul Vulcan. Gazdele încep partida cu perechea Mihai Manu și Iosif Gherghel, în timp ce oaspetii trimis în joc pe vicecampionul de anul trecut la juniori, Marcel Ghețea și pe experimentatul Horia Ardaș. După lansarea celor 200 de bile, cuplul gazdelor re-

șește să realizeze doar 1597 pd, cuplul oaspetilor din care excelază Horia Ardaș cu 899 pd, totalizează 1707 pd, luând astfel un avans de 110 popice. Următoarea pereche a gazdelor, alcătuită din Traian Felnar și Alexandru Manea, reușește să recupereze din handicap 72 popice în fața cuplului vulcanean Eugen Nedeleu și Iosif Nagy, care de data aceasta au evoluat mai slab. Ultima pereche a oaspetilor, cu Valeriu Pișcoi și Ion Bișoc, a depășit și ea cuplul gazdelor (Nicola Popa — Mihai Torok) cu încă

42 de popice și astfel ia sfârșit întâlnirea cu 5000—5080 pd la individual 1—5, în favoarea echipei oaspete. Iată fișa tehnică a echipei învingătoare: Marius Ghețea 818 pd, Horia Ardaș 899 pd, Eugen Nedeleu 784 pd, Iosif Nagy 824 pd, Valeriu Pișcoi 887 pd și Ion Bișoc 875 pd.

Intrucât arena de popice Metalul din Hunedoara se află în reconstrucție și modernizare, echipa din Hunedoara va susține toate jocurile din returul campionatului pe arena Jiul din Petrila. (S. Băloiu)

Jiul Petrila pierde acasă

Numerosul public care a asistat sâmbătă dimineața la întâlnirea dintre echipa favorită Jiul Petrila și CFR Cluj-Napoca, a plecat nemulțumit, nu atât de eșecul suferit, cât mai ales de evoluția sub așteptări a echipei lor, excepție făcând Ion Scorțea și Gheorghe Silvestru, notați cu 893 și respectiv 875 pd. Rândamentul sub posibilități al sportivului Marcel Dobrică, ca și al înlocuitorului său Radu Gherman, ambii notați cu 764 pd, al juniorului Ion Hordilă cu 793 pd, precum și al celui alt junior Ladislau Kovacs cu 809 pd, a determinat ca, înaintea ultimei perechi oaspetii să conducă cu o apreciabilă diferență de 84 popice, ceea

ce era imposibil de recuperat de ultima pereche — Costel Dobrică și Gheorghe Silvestru, deoarece și în echipa oaspete au evoluat doi jucători valoroși, respectiv Iuliu Biese și Ștefan Deak, care la rândul lor au mai adăugat diferenței încă 31 de popice, obținând astfel o victorie meritată chiar la această diferență de 115 popice. Concluziile infringerii, sintem siguri că au fost trase de cei care răspund de această echipă și sperăm că popicarii le vor materializa printr-o muncă asiduă la antrenamentele viitoare și în rezultate superioare, ale tuturor componenților la viitoarele confruntări. (S. Băloiu)

Starea de normalitate

Sâmbătă, 2 martie 1991, neinspirat, am mers la Petrila, la magazinul alimentar „Brujan“ vrind să cumpăr. Multă marfă, lume la fel, ieșind din zona băuturilor, computurilor etc și vrind să trec pe lângă casă, fără a fi cumpărat nimic, am fost controlat mai abitir ca la poliție, singura diferență fiind că nu mi s-a spus să ridic mâinile sus. Urmează, probabil.

Recunosc că am făcut scandal, că am discutat cu ajutoarea șefului de unitate (sau de moșie cine poate ști?), dar mărturisesc că m-am simțit profund lăgărat ca om și ca intelectual, deși, după aceea, am început să mă întreb dacă nu am mustră de borfaș și în consecință...

Dacă credeți că așa ceva nu este normal, chiar în această societate fără principii și fără morală, dacă credeți că, chiar pe moșia sa, cineva poate încăleca niște norme morale și dacă vă mențineți afirmația că ziarul dvs. este un ziar independent și de opinie, vă rugăm să încercați să aflați dacă așa ceva este normal.

Cu stimă,
prof. Mircea BARON

N.R. Da, d-le profesor, aveți dreptate. Numai că, am aflat că, doar în luna februarie, la acest magazin au fost prinși și dați pe mână poliției vreo 30 de oameni de bine, cu sticlele ascunse în pantaloni unde și poartă sexul sau sub cojoc. Vinzătoarea este totuși vinovată. Ar putea să se mai uite și la om, mai mult de perecheții.

BUNE...

• Se zvonește că la serviciul de sistematizare al Primăriei municipiului ar exista unele oferte pentru amenajare, parcului din zona centrală a Petroșaniului. Așa să fie? • Spectacolul cu piesa „Incendiul“ programat duminică, 3 martie, la Teatrul de stat Valea Jiului nu s-a ținut din lipsă de spectatori. Au fost doar 25 de bilete vândute. Nici costul curentului electric consumat nu se acoperea. Ori este de vină concurența cu fotbalul, ori a uitat lumea drumul spre teatru. • Noian de cereri pe adresa restauranților pentru organizarea de mese festive în zilele de 7, 8 și 9 martie. Semn că nu uităm de fețele noastre. • Intrebarea zilei: de unde se poate cumpăra un litru de oțet? • Că tot vine Paștele: cât va costa anul acesta kilogramul de carne de miel cumpărat „pe piața liberă“? • După lungi „strădanii“, se va trece în

Cotidiene

zilele următoare la o curățare a subsolurilor blocurilor de locuințe. Sperăm ca acțiunea organizată după ce Primăria „a pus piciorul în prag“ și gospodarii n-au încetor, să nu se oprească după trei zile. Că aceasta-i durată „minunilor“ la noi. • Ce mai cumpără omul: ceapă uscată — 50 lei kilogramul, frezii — 30 de lei firul, semințe de dovleac — 50 lei litru, zarzavat de supă — 50 de lei amestecat. • Știți cită bere se consumă zilnic la braseria Hotelului Petroșani? 10 butoaie a 100 de litri. Doamne, cum mai bîntuie setea! • Cînd își vor amenaja vitrințele lucrătorii comerciali ai nou înființatei societăți comerciale „Diamant“? Nu de alta, dar magazinele „Hermes“ arată ca niște depozite. Na, drace, că risc să fie luată afirmația ca o gluzie! Puschea pe limba cui s-a gîndit la rău! • În librărie, „Povești și povestiri“ de Ion Creangă. Dădură! Al de sus și editurile de ne mai gîndim și la școlari. • Ce se va întîmpla cu baza sportivă de lângă cinematograful „Paringul“? • Zice-se că biblioteca franceză se va inaugura în primele zile ale lunii iunie. Va curge, probail, și șampanie. De care, din merc?

Rubrică realizată de
Horațiu ALEXANDRESCU

ȘI NEBUNE

S-a făcut dreptate

Luînd act de cele relatate de noi în articolul „Mai mult respect. Macar alt!“, Primăria orașului Vulcan în colaborare cu Asociația Veteranilor de Război, au luat hotărîrea de a afișa în magazinele de alimentație publică un anunț în care să stipulează faptul că „veteranii de război și invalizii de război vor fi serviți cu prioritate“. Credem că și cetățenii orașului (și nu numai ai orașului Vulcan) vor fi receptivi la acest „act de dreptate“ pentru a nu mai exista scene penibile, precum cea relatată de noi în articolul amintit. Oricum, ne bucură faptul că, în sfârșit, s-a făcut dreptate! (T. Vintan)

„Mai bine aducem caii și lucrăm cu ei!“

(Urmare din pag. 1)

te: bani, țigări, pantofi, blugi, costume. Aflu că lui Constantin Păvăloiu, din sectorul V, i s-a suțit, sîmbătă, „toată costumația“. Omul a trebuit să meargă acasă în salopetă. „Nu poți veni cu o haină ca lumea, că rămiți fără ea — este de părere minerul Gheorghe Dăncăanu. Se fură la hainele curate, da' și la astealalte. Am zis de multe ori să pună aici oameni serioși, nu copii!“.

Boala asta bîntuie și prin vestiarele de la etajul doi. Oamenii s-au plins peste tot. Sindicatul i-a asigurat că „o să-i prindă ei“. „Cînd am pus piciorul în prag administratorului, ne-a lăsat în birou să vorbim singuri, ca la televizor“ (Ioan Veceleniț, sectorul IV). „La sindicat degeaba mergi, spune Sandu Constantin, de la patru. Vin pe-neața numai cînd au problemele lor. În rest... E tot vechea. Dacă spui ceva, zice că ești al dracului și-ți mai desface și contractul de muncă. Eu zic că nu-i pentru clasa muncitoare. Păi, ia ascultați! S-a zis că se fac reconstrucții la TESA. Sîr s-a luat de aici, s-a dus la combinat și de acolo s-a adus aici. Minerii s-au împuținat. Lemnul e adus, verde, de pe munte și băgat în subteran. Unde-i așa uscat? „Așa uscat e pentru vile, cabane, garaje, mă“, îi răspunde, de alături, Cornel Dragoș. Toader Birnea își varsă neazul cu apartamentul și butelie. Are cinci copii și stă la două camere. Așteaptă de un an și trei luni minunea. Să primească trei camere și butelie. Cînd deschide ușa de la sin-

dica și întrebă, este întîmpinat cu același „mai așteaptă“. Codim Cojocaru mă ia și mi arată aeroterma. Întind palma. Din interiorul acesteia de-abia răzbătea un firicel de aer cald. „Mîne să veniți să vedeți cum is hainele pe care o să le dau jos de pe mine. Tot așa ude, cum le pun“.

Maistrul Gheorghe Ienuleșcu, de la VIII, mai are puțin pînă la pensie. Îi îngrijorează starea dezastruoasă în care a ajuns transportul în subteran. Nu sînt piese de schimb. Se lucrează cu improvizajii. La Diesel, în loc de curele, la ventilator se pune sforă cu care se leagă plasa la frontal. „M-am interesat la Petrila. Aia au curele. La noi de ce ne-s? Eu zic că depinde de inginerul șef mecanic. E totală lipsă de interes. Apoi, la transport nu avem cuie, crampoane, cu ce să întrefii linia. N-avem lanț, nici traverse. Eu zic că mai bine e să aducem și să băgăm cai în subteran. Nu spun, dom' director Matei e foarte bun. Da' îl corup alții, care lucrează tot după metodele alea vechi. Vorhese de inginerii șefi. S-apoi ne mai frîmîntă ceva. Nu ne-ntrebă nimeni nimic. Care-i planul, nu se face planul se dau legile astea noi, să vină careva să ne mai explice. Noi, la reguli, nu ne luăm salariul, dar brigăzile care sînt cu efectiv redus și-l iau. Ceri materiale, îi se răspunde că nu-s nicăieri. Se întîmplă ceva la transport și cădem noi vinovați, că nu putem ajuta minerii. Atunci, mai bine aducem caii și lucrăm cu ei“.

AȘA VĂ PLACE POLITICA?

De când cu revoluția asta și cu revoluționarii de toate felurile, de când cu organizațiile care se autointitulează „apolitice”, dar își bagă nasul în politică mai abilit ca partidele politice, presa și cei care o fac sint ținta invectivelor. Că ziarul ăla e fesenist, că nu știu ce culoare are, că ziaristul ăla s-a „vopsit” și alte de-astea...

Pentru sufletele tari, precum și pentru cele mai slabe de inger trebuie să se înțeleagă, odată pentru totdeauna, că ziaristii nu fac politică (exclusiv cei de la ziarele de partid). Ziarul „Zori noi” nu este și nu va fi niciodată al vreunui partid sau partiduleț. Am încercat să vă informăm cât mai mult și cât mai exact și să găsim ADEVĂRURI. Dacă am reușit, doar dumneavoastră, cititorii noștri, puteți spune.

Am găzduit (și o vom face și mai des) opinii de toate culorile și de la toată lumea. Pentru aceste opinii, insistăm să se înțeleagă că ziarul nu este răspunzător. Am acordat aceeași atenție tuturor partidelor și formațiunilor politice, tuturor organizațiilor (Sindicate, Cruce Roșie, handicapați, deținuți politici, taximetriști particulari etc., etc.). În fond, așa vedem noi democrația.

Aceasta este orientarea ziarului nostru și nu ne vom abate niciodată de la ea. Facem — încă o dată — precizarea că, pentru opiniile exprimate în pagina noastră „Așa vă place politica?”, sint răspunzători exclusiv cei care le emit. Și, cu asta, punct!

PRECIZĂRI NECESARE PETRU JURCAN, senator PNL

Am aflat cu surprindere din comunicatul Biroului executiv al Ligii sindicatelor miniere referitor la activitatea Partidului Național Liberal și a mea în Valea Jiului, că aceasta nu ar fi cea prezentată în articolul „Implicarea constructivă — linia definitorie a muncii liberalilor”. Cei care au dubii se pot adresa primăriei și instituțiilor menționate.

În temeiul mențiunii de la sfârșitul articolului, m-am deplasat la sediul Ligii pentru a vedea dovezile menționate, dar din discuțiile cu conducătorii organizației am constatat că dovezile existente doar atestă activitatea lor, nicidecum netemeinicia afirmațiilor mele.

Trec peste vulgaritatea și lipsa de bun simț a celor care au scris

articolul, știut fiind că o atitudine morală corectă și demnă ține de educația și cultura fiecăruia. Afirmația că am ajuns intimplător senator din Valea Jiului este jignitoare pentru mine, pentru că, fie în țară, fie în afara ei, am reprezentat cetățenii Văii Jiului cu un sentiment de cinste și mândrie. PNL nu a negat rezultatul alegerilor, deci dacă conducătorii ligii au dovezi că lucrurile nu sint așa, să le prezinte.

Dorese ca toate dovezile să fie prezentate public. Dacă activitatea conducătorilor ligii este mai puțin îndreptată către slujirea intereselor minerilor și mai mult către aspecte de ordin politic și comercial și dacă voi constata că aceste activități sint în afara legii vor suporta rigorile ei.

Să facem totuși puțină politică!

Să vezi și să nu crezi! Citește ziarul „Zori Noi” pentru că este un cotidian foarte bun, iar în nr. 314, din 26.02.1991, la rubrica „Viața partidelor politice — Azi Uniunea Democratică a Maghiarilor din România”, este consemnat interviul acordat de dl. prof. Zsolt Fekete — director adjunct la Liceul Industrial Petroșani, președintele filialei Petroșani a UDMR. Trăsătura esențială a interviului „Nu facem politică, dar vrem să ne implicăm în viața socială”, mă face să cred că dl. Fekete Zsolt una afirmă și alta gindește. Nici eu nu fac politică, dar spre deosebire de domnia sa, eu nu fac parte din nici-o organizație. Și atunci, haideti să vedem, cum stăm cu „nepolitica” domnului Fekete!

„Ideal ar fi să dispunem de o singură școală în Petroșani pentru concentrarea învățămîntului (numai) în limba maghiară” — zice dînsul. Apoi asta nu-i „politică” deloc, doar că presupune existența unui stat în stat, respectiv școala maghiară cu toate treptele ei, de la grădinița la liceu, probabil pînă la facultate, ceea ce este al dracului de „politic”, pentru că sintem în statul român și nu în Ungaria. Mai arată apoi domnia sa, că pentru deplasarea elevilor din toate depărtările zonei la acea școală unică (numai pentru maghiari) a prevăzut obținerea unui autobuz care să circule de la școală la domiciliul elevilor și invers. Desigur că, dacă am avea tramvaie, soluția ar fi aceeași. Dînsul ar închiria sau cumpăra un tramvai ori mai multe, în același scop. Se va zice că în toate acestea nu este nimic rău, nici „politic”, nici alt-cum, doar se vine în ajutorul elevilor (numai al celor de la școala unică maghiară), al școlii, al primăriei, etc.

Aș putea accepta o asemenea interpretare, numai că mai lipsește ceva, absolut „nepolitic”, care să le facă tot atât de „politice”. Va trebui oare neapărat să organizăm, prin urmare, locuri și localități publice unde accesul minorităților să fie interzis, de la maghiari și pînă la turci, căci aceasta este concluzia în concordanță cu cele ce-și propune, absolut „nepolitic” dl. Fekete Zsolt? Va fi „posibil” chiar să angajăm autobuze ori tramvaie

nicăieri, nici în Legea țării, nici în Carta drepturilor omului, nici în Tratatul de pace de la Trianon, nici în Tratatul minorităților conexe cu acesta, la care nu mă mai refer, textual, pentru a nu supradimensiona expunerea. Aceste documente stau la îndemîna tuturor și vor demonstra că drepturile minorităților exced în România limitele și aria celor cuprinse în acte și tratate.

În fine, esențial rămîne în discuție pe marginea respectivului interviu, cum își imaginează dl. Fekete — ca și cetățean român — cerința unității și armoniei poporului — cerința pe care se întemeiază însăși puterea statului și dezvoltarea lui — dacă înțelege să despărțim pe componenții, membrii acestuia, încă de la naștere, adică tocmai de la acea vîrstă în care are loc neprihănit cea mai frumoasă fuziune sufletească, cu respectarea particularităților și identității, adică cu tot ce această identitate are particular și frumos — îmbogățind apoi viața în comun.

Eu zic că tocmai fiind vorba de școală, haideti să lăsăm politica și mai ales politica dezbinării în cele mai subtile și „nevinovate” aspecte pe care aceasta le-ar putea îmbrăca! Ceea ce spun aici are același înțeles și pentru cele ce s-au petrecut sau se mai petrec la acel liceu nr. 33 din București, ori altele din Transilvania — alică din România — cu mențiunea că marginile drepturilor și libertăților fiecăruia, ca individ ori colectivitate, se află acolo unde intră și, atunci cînd intră, în incompatibilitate cu normele generale valabile care asigură identitatea, libertatea și suveranitatea statului. Așa da, implicație în viața socială, domnule Fekete Zsolt!

Gheorghe M. TATOMIR,
avocat

Pe marginea unui interviu

pentru a asigura (separat) accesul numai al românilor spre aceste locuri?

Și așa, deși trăim de o mie de ani împreună, avînd și căsătorii și familii mixte, copiii acestora din urmă ar trebui, probabil, ca unii să meargă la școli cu autobuzul d-lui Fekete, iar alții cu celelalte și iată-ne ajunși unde vrea dînsul: la separatism, la totală însingurare sub același soare, a fiecărei colectivități, cu toate consecințele ei. Dacă asemenea propunere ar fi venit din partea unui profesor român sau a unui for românesc, i s-ar fi zis „marginalizare” ba chiar „șovinism”, dar așa cum o formulează dl. Fekete ia mirosul unei ramuri de măslin de pe alte meleaguri. Zau că sună ciudat pentru simplul motiv că, integritatea, unitatea și indivizibilitatea unui stat rezidă înainte de orice în unitatea și indivizibilitatea colectivității care îl locuiește, ale poporului său format așa cum ne-a destina istoria. Dl. Fekete nu va găsi fundament pentru părerile sale

DE LA BIROU LA... BIROU, PÎN' LA URMĂ LA... BAROU

De cîtva timp cititorii ziarului „Zori noi” sint oripilați de subtilele articole emanate de apolitică conducere a Ligii sindicatelor miniere, centrul celei mai rafinate intelectualități a urbei, texte exhalînd dinspre eminentul Responsabil al relațiilor cu publicul, subinginerul Torosan, și reputatul deputat fesenist iubitor de țigani, Valeriu Butulescu, eminențele tucurii ale Înaltului For.

Strălucind prin conținut, logica argumentelor și formă, remarcabilele opinii fac onoare semnatărilor, angajați cu pași mari, hotărîți către atingerea supremului lor țel: suprimarea destabilizatorilor, legionarilor, capitaliștilor și altor forțe malefice, neîubitoare de roșu și trandafiriu.

În elegantul stil atât de cunoscut nouă, uzînd de un lexic caracteristic, suspomenitele „replicii” vor să salveze prestigiul și onoratul al conducătorilor ligii, complexați de modeste realizări ale Partidului Național Liberal, încercînd să-i disculpe în fața minerilor care i-au întrebat ce fac pentru membrii sindicatului și pentru Valea Jiului în schimbul salariilor de armatori pe care le primesc, comparabile cu ale Președintelui României.

Dar, trecînd din preambul la fond și de la general la concret, să analizăm cu tact și parcimonie replica apărută în data de 1 martie, referitoare la articolul „Viața partidelor politice — P.N.L.”, publicat în 23 februarie, intervalul de o săptămîină fiind minimul necesar pentru lecturarea textului, redactarea răspunsului și reîscriserea intelectului domniilor lor, colapsat de efort.

• Aderințele și cotizațiile membrilor P.N.L. — în fond o problemă internă —, gospodărite cu tact și eficiență nu au avut soarta cotizațiilor membrilor de sindicat, cu care doar conducerea ligii (terede ea) sfie ce a făcut, din moment ce se află acum în situația de a cere bani la femei pentru obișnuitele cadouri de 8 Martie.

• Propoziția „nu-i luăm în seamă” se referă, probabil, la cei care au acordat cele 20.000 de voturi Partidului Național Liberal, delicatețe deloc surprinzătoare, observabilă și la alte personaje.

• Citatele din text (unele inventate) nu spun nimic în afară de faptul că autorii replicii au o facultate cu totul aparte de a percepe sensul cuvintelor, cardinalele lexicului domniilor lor fiind probabil: consens, implementare, tira, vaga, etc. Noi îi respectăm!

• „Bulversanta” atitudine a membrilor P.N.L. care îndrăznesc să servească ce dorește la Clubul propriu, este indusă de nefericita situație de a nu a avea la dispoziție un ARO care să-i deplaseze, după dorință, la Voineasa, Constanța etc.

• Referitor la domnul senator Jurcan Petru, nu împlinirea „l-a făcut” senator, ci „voînța liber exprimată a poporului român în alegerile cu adevărat libere de la 20 mai”. Sau, cumva, conducerea ligii are dubii?

• În fine, termenul „demagogi” deschide posibilitatea unor acțiuni penale și civile — cărora, deocamdată, nu le dăm curs, așteptînd din partea Legii încadrarea meritușilor conducători ai Ligii la alte articole penale mai generoase, noi continuînd să „ne implicăm” în măsura posibilităților la rezolvarea multor probleme economico-sociale ale municipiului nostru și la nivelul superior al politicii guvernamentale.

Biroul executiv al Filialei Petroșani a Partidului Național Liberal

P.S. Remîndu-mi regretul timpului pierdut pentru citirea articolului și redactarea prezentei replici, menționăm că aceasta a avut loc la Clubul P.N.L. în a cărei venințele membrilor, chiar doctori sau profesori, nepermîntu le decu foarte rău comas.

Ca să trăim ca în Germania, să muncim ca germanii

(Urmare din pag. 1)

— În ce stadiu se află demersurile pentru acordarea despăgubirilor foștilor deportați în URSS?

— Salutăm cu satisfacție decizia Parlamentului prin care a legiferat acordarea unor pensii suplimentare persoanelor deportate în URSS. Invităm și cu acest prilej foștii deportați care nu și-au prezentat încă dosarele, să le întocmească pînă la sfîrșitul acestei luni pentru a li înaintate oficialităților. Precizez că beneficiarii de pensii și văduvele foștilor deportați. Formulările necesare pot fi obținute la sediile F.D.G.R.

— O întrebare mai aparte, domnule Tellmann: au plecat mulți sau mai puțini germani în Germania?

— Îmbucimător e faptul că în Valea Jiului numărul celor care au părăsit țara și au plecat în Germania sau Austria este mult mai mic decît în alte zone, cum sint cele agricole. Ceea ce depinde de nor, facem totul ca etnici germani să nu-și mai părăsească țara de bastina — România, unde au venit de școli străbuni lor. Dar stăm noi și de ajutor, chiar în Germania. Și e nevoie, în momentul de față, de mijste în țară, de condiții optime pentru ca în țară să rămînă și noi, ca să nu-și părăsească țara de bastina — România, unde au venit de școli străbuni lor. Dar stăm noi și de ajutor, chiar în Germania. Și e nevoie, în momentul de față, de mijste în țară, de condiții optime pentru ca în țară să rămînă și noi, ca să nu-și părăsească țara de bastina — România, unde au venit de școli străbuni lor.

în patria comună a condițiilor materiale și spirituale indispensabile unei vieți civilizate. Așteptăm cu nerăbdare ca Guvernul să-și onoreze promisiunile în acest sens. Pentru a stopa emigrările avem nevoie de condiții asemănătoare de trai și de afirmare cu cele din țările unde se emigrează. Iar ca să trăim ca în Germania, trebuie să muncim ca germanii!

— Sînteți multumit de schimbările, din ultimul an, pe calea democratizării?

— Sint multumit. Și iată argumentele: eu doi ani în urmă nici nu ne-am fi gândit să avem în țară oameni care noi, nemții să putem vorbi în limba noastră maternă și să ne exprimăm liber gîndurile, dorințele. Altcuiva: s-a ridicat bariera în fața călătorilor în exterior, în fața celor dornici să viziteze rîndurile în Germania, Austria sau din alte țări. Avem condiții pentru educația religioasă a tinerilor — un lucru interzis altădată!

— O ultimă întrebare: ce ați dori mai mult pentru viitor?

— Aș vrea să trăim aici, în patria noastră comună, România în deplină înțelegere, toți cetățenii acestei țări, indiferent de etnie, într-o atmosferă calmă, de înțelegere și înțelegere reciprocă, să stăm împreună cu țara și țara cu noi, să stăm împreună cu țara și țara cu noi, să stăm împreună cu țara și țara cu noi.

Războiul s-a încheiat, comentariile continuă!

● RĂZBOIUL ȘI RECORDURILE. Războiul din Golful Persic a fost fără îndoială unul dintre războaiele cu cele mai multe recorduri, din istorie. Iată doar câteva din aceste recorduri, în viziunea publicației franceze „L'Express”. „Furtună în deșert” a fost operațiunea militară cea mai scurtă și cea mai eficientă acțiune de război. Deși s-a folosit cea mai scumpă tehnică de luptă, războiul din Golf a fost cel mai ieftin din toate conflagrațiile cu participare americană. Totodată, acesta a fost cel mai sofisticat război, ceea ce i-a atras și calificativul de „război electronic”, folosind cele mai noi cuceriri ale tehnicii. Și nu în ultimul rând trebuie să amintim că în cadrul acestei conflagrații s-au înregistrat cele mai puține

victime și cele mai scăzute pagube materiale.

● UN „RĂZBOI AL MAMELOR”. Pentru americani, războiul din Golf a însemnat un veritabil „război al mameilor”, un fel de „război al celor două roze”. Astfel, 11 la sută din efectivele forțelor armate ale Statelor Unite sînt feminine: 30.000 de femei s-au înrolat în trupele dislocate în deșertul saudit. Cele mai multe (35,2 la sută) au servit la problemele administrative, 13,4 la sută pentru asistența medicală și 10,8 la sută pentru telecomunicații și tehnica de calcul. Toate acestea, afirmă „Paris Match” citind cotidianul american „The New York Times”, au fost cooptate ca voluntare, și majoritatea sînt tinere căsătorite ce au unul sau mai mulți copii.

● ASEMĂNĂRI. Una din imaginile transmise de canalul de televiziune CNN și preluată în stop-cadru de „L'Express” îl înfățișează pe dictatorul irakian Saddam Hussein uitîndu-se la ceas, ceas pe care îl purta pe mîna dreaptă. Dacă ne vom întoarce în timp, cu numai un an și ceva înainte, vom găsi o imagine identică la un alt dictator. Desigur, este vorba de Nicolae Ceaușescu. Cunoscută fiind legătura de strînsă „prietinie” dintre cei doi, ne întrebăm dacă este vorba și în acest caz tot despre un „emițător secret” (așa cum se spusese mult timp după ce remarcasem gestul tiranului Ceaușescu la procesul ce i se intențase atunci) sau este vorba despre aceeași paranoia?

Selecție și adaptare
Tiberiu VINTAN

MIRACOLUL GERMAN (I)

Îmi amintesc, scria un ziarist, acele zile cînd am luat drumul spre Anglia. Călătoria, la începutul anului 1948, nu a fost fără neccazuri. Ne-am oprit de mai multe ori să privim rînilor războiului. Am văzut case distruse pînă la temelie, guri nimicite, populație slăbită, infometată. Într-o gară nimicită a năvălit în tren o mulțime de tineri și adulți. Nu știau că și noi sîntem refugiați. Brațe slăbite au fost întinse spre geamurile vagoanelor, rugîndu-ne să le dăm ceva de mîncare. Un copil alerga ca o vrăbie, încolo-încolo, sub geamurile vagoanelor cerînd de mîncare. O femeie tînără ne ruga, plîngînd, să-i luăm copilul, deoarece ea nu-l poate hrăni și o moară de foame.

Cu cîteva ceasuri înainte primiserăm de la englezi pachete cu mîncare, Sandviciuri, bomboane, biscuiți, chiar ciocolată. Le-am dat cu toții pachetele copiilor și oamenilor nevoiași. Un bătrînel a vrut să-mi sărute mîinile. Abia am așteptat să pornească din nou trenul. Mulți lăcrimau sau plîngeau cu hohote.

În orașul Munster am zăbovit două zile, aici cu care am stat

de vorbă ne-au invidiat pentru că aveam posibilitatea să ne ducem în Anglia. Oamenii norocoși, spuneau ei. Aici niciodată nu o să fie o viață normală. Uitați-vă în jur. Doar pavajul străzilor ne indica unde au fost cîndva casele.

Așa arăta Germania în primăvara anului 1948. Au fost și orașe mai puțin distruse. Clădirile rămase intacte au fost ocupate de învingători. Au fost și orașe, ca Dresda, în care și-au găsit sfîrșitul peste 150.000 suflete în urma bombardamentelor cu „bombe de fosfor”, lansate din ordinul lui Churchill.

Păreera noastră, a celor care am văzut cum arată Germania după al doilea război mondial, era că nici peste 50 de ani nu o să fie o viață normală. Am greșit.

Am fost martor, în anul 1965, al voinței de a trăi și sîngurîței unui popor cînd am trecut în această țară cu autoturismul. Împreună cu familia. Case noi, frumoase, peste tot. Drumuri asfaltate, curate, noi și moderne. Foarte multe stații de benzină, locuri de odihnă, de-a lungul drumurilor restaurante cu mîn-

căruri gustoase și la prețuri accesibile. Oamenii bine îmbrăcați, veseli și foarte politicoși. Mulțime de autoturisme noi, peste tot. Nu am văzut copii cerșetori sau mame flămînde, numai copii jucăuși, sănătoși pe terenuri de joacă, cu zîmbetul pe buze, savurînd prăjituri și înghețată.

Care este secretul miracolului german? Asta se întrebă, azi, mulți. Asta dă și țării noastre șansa să privească în față o viață mai bună, decentă și fericită. Dacă în urmă cu 50 de ani, un produs „made in England” era luat în mîină cu respect oriunde în lume, astăzi i-a luat locul inscripția „made in Germany”. Bank of England are nevoie de felurite trucaje monetare. Marca germană este solidă, a devenit conducătorul valutar al pieței monetare, azi mai popular chiar decît dolarul american. De ce oare? La urma urmei, miracolul german nu este miracol. Să ne ducem, fără prejudecăți, în Germania și să-i ascultăm pe acei care fac „miracolul german”.

(Va urma)

Traducere de
Ing. E. KOVACS

Beria l-a „ajutat” pe Stalin să... moară

În ziua de 1 martie 1953, o persoană din garda personală l-a găsit pe Stalin căzut pe podea, lângă masa cu telefoane din casa de odihnă de la Kuncovo. Imediat a cerut intervenția medicilor, aflați în clădirea alăturată. Acest lucru a fost împiedicat de fidela gardă a lui Beria. Mai mult, Beria însuși avusese grijă ca lucrătorii apropiați și prietenii lui Stalin să fie îndepărtați sau chiar băgați la pușcărie. Așa s-a întâmplat cu generalul Vlasik, șeful gărzii perso-

nale a lui Stalin, cu Poskrebis, șeful cabinetului și cu Vinogradov, medic academician, care a fost medicul personal al lui Stalin.

Beria a reușit să împiedice timp de 12-14 ore ca Stalin să primească ajutor medical. A argumentat că nu trebuie stîrniată panica, pentru că nu s-a întâmplat nimic, „Stalin doarme”. Medicul au primit aprobare de abia a doua zi, în jurul orei 10, pentru a-l vedea și examina pe Stalin. Nu a fost dat spre publicare

nicel text din care să reiasă boala și tratamentul aplicat. Aceste acte ale lui Vinogradov par să se cădeți pînă azi nu sînt cunoscute. Stalin a murit în 5 martie 1953, după masă. Personalul de la Kuncovo și garda au fost înlăturate, iar casa de odihnă incuiată. Potrivit comunicatului dat, Stalin a murit în locuința sa din Kremlin.

Traducere de
Ing. E. KOVACS

HOROSCOPI

VARSAȚOR

(20 ianuarie - 18 februarie)

Se întrevede un câștig consistent în ce anume se materializează, veți vedea dv.

PEȘI

(19 februarie - 20 martie)

O vorbă bună, spusă unde și cînd trebuie, ajută mai mult decît orice altceva, în cazul dumneavoastră.

BERBEC

(21 martie - 20 aprilie)

Nu vă lăsați pradă tentației de a „reducer motoarele”, tocmai acum cînd se impune un regim obligat de „durată maximă”.

TAUR

(21 aprilie - 20 mai)

Veți se va acorda o șansă de a face bine să profitați.

Pentru că nu se știe cînd, vreo dată, alta.

GEMENI

(21 mai - 21 iunie)

Dacă nu merge și nu merge, accordați-vă o mică relaxare. Dar aveți grijă să nu se prelungească.

RAȚ

(22 iunie - 22 iulie)

O floare, cît de multe p ate spune o floare. Dar un buchet!

LEU

(23 iulie - 22 august)

Relațiile cu persoane în vîrstă nu se află sub cele mai bune auspicii.

FECIOARA

(23 august - 21 septembrie)

Astăzi vă puteți implica în tranzacții financiare.

BALANȚA

(22 septembrie - 21 octombrie)

Să nu vă închipuiți că lucrurile merg de la sine. E nevoie de o implicare serioasă în problemă.

SCORPION

(22 octombrie - 21 noiembrie)

O mică dispută cu autoritățile. Fiți calm, trece...

SĂGETĂTOR

(22 noiembrie - 20 decembrie)

Vă veți confrunta cu unele probleme pe linie de serviciu.

CAPRICORN

(21 decembrie - 19 ianuarie)

Creativitatea dv. se află la cote superioare.

La închiderea ediției

Azi, Cupele europene la fotbal

Azi se desfășoară primul tur al cupelor europene la fotbal. Iată programul: **Cupa campionilor europeni**: A. C. Milan — Olympique Marseille; Steaua Roșie Belgrad — Dynamo Dresda; Bayern Munchen — F. C. Porto; Spartak Moscova — Real Madrid; **Cupa cupelor**: Legia Varșovia — Sampdoria; Dinamo Kiev — F. C. Barcelona; Manchester United — Montpellier; Juventus Torino — F. C. Liege; **Cupa UEFA**: Bologna — Sporting Lisabona; Torpedo Moscova — Brondby; Atalanta — Internazionale; Roma — Anderlecht.

REDAȚIA ZIARULUI „ZORI NOI”

ANUNȚĂ:

La toate oficiile poștale din Valea Jiului se fac abonamente lunare, trimestriale și anuale la ziarul nostru. Prețul unui abonament lunar este de 65 de lei.

Numai abonîndu-vă la ziarul nostru, noutățile din Valea Jiului, din țară și din lume vor veni singure la dumneavoastră acasă!

Exploatarea minieră Petrila-Sud

angajează direct sau prin transfer:

— TELEFONIST (întreținere centrale și rețele telefonice).

Încadrarea se va face conform Legii nr. 12/1971 și Legii nr. 57/1974.

Societatea comercială „STIL COM” S.A.

cu sediul în orașul Vulcan, strada B-dul Victoriei, bloc nr. 44, jadelul Hunedoara, scoate la licitație următoarele suprafețe comerciale:

- 12 mp — parte din magazinul de articole pentru copii, bloc 14 din B-dul Victoriei
- 48 mp — parterul blocului nr. 42 din B-dul Victoriei;
- 76 mp — parterul blocului nr. 43 din B-dul Victoriei;
- 200 mp — parterul Halei Agroalimentare.

Profilul unităților ce vor fi deschise în aceste spații va fi stabilit de Primăria orașului Vulcan.

Licitația va avea loc la data de 8 aprilie 1991, la sediul Primăriei din orașul Vulcan.

MICA PUBLICITATE

VINZĂRI

VIND CEC Dacia, din 1988. Informații, strada Republicii 85, bloc M3, ap. 16, între orele 17—19. (167).

SCHIMBURI DE LOCUINȚĂ

SCHIMB apartament, două camere, Hermes, strada Republicii 85, bloc M3, sc. 3, ap. 16 (deasupra magazinului Eva), cu apartament, trei camere, aceeași zonă. Informații, la domiciliu, între orele 17—19. (166).

SCHIMB apartament, două camere, strada V. Roșită, bloc 12, sc. 1, cu apartament trei camere, zonă centrală. Informații, telefon 41008. (155).

PIERDERI

PERDUT stampila Unitatea 6. O declar nulă. (162).
PERDUT dovadă porumb nr. 04362, din 23 februarie 1985 și 04561, din 15 februarie 1985, pe numele Popa Ioan, eliberate de CCAIC Petroșani. Le declar nule. (161).
PERDUT contract de închiriere pe numele Pfeiffer Cornelia, eliberat de EGCL Petrila. Îl declar nul. (164).
PERDUT legitimații bibliotecă și periodice nr. 6213, eliberate de Institutul de mine Petroșani. Le declar nule. (154).

COMEMORĂRI

FELICIA soție, aduce un pios omagiu la împlinirea a zece ani de la dispariția din viață a celui care a fost sot și tată
PUIU. CHIRCA
Lăcrimioare și lacrimi pe mormînt. (153).